

Úvod do školní didaktiky

SZ7BP_SDi1

2013-2014

katedra pedagogiky PdF MU

PaedDr. Jan Štáva, CSc.

- Ukončení: Zkouška
- Písemný test nebo ústní zkouška
- Obsah Zk:
vysvětlení 4 didaktických pojmů + 2
otázky

Pojmy

aktivita (jako pedagogický pojem), **algoritmus**, **audiovizuální metoda**, **autodidakce**, **brainstorming**, **cíl vyučování** (výuky), **cvičebnice**, **cvičení**, **čítanka**, **čtenářská gramotnost**, **demonstrace**, **dialog**, **didaktická hra**, **didaktická informace**, **didaktický program**, **didaktický test**, **didaktický text**, **didaktika** obecná, d. oborová, d. školní, **dílna** (workshop), **dovednost**, **e-learning**, **elektronické učebnice**, **encyklopedismus ve vzdělávání**, **evropská dimenze ve vzdělávání**, **hypertext**, **individuální přístup**, **inovace ve vzdělávání**, **instruktáž**, **klima školy**, k. třídy, **kmenové** (základní) **učivo**, **kompetence**, k. klíčové, k. žáka, **komunikace** neverbální, verbální, **konstruktivismus** (v didaktice), **kurikulum**, k. formální, k. neformální, k. skryté; k. zamýšlené, k. realizované,

k. dosažené, **mezipředmětové vztahy**, **myšlenkové mapy**, **naivní teorie dítěte** (miskoncepce), **nápodoba**, **opakování** (v pedagogickém významu), **otázka**, **PISA**, **portfolio**, **psychodidaktika**, **skupina** heterogenní, homogenní, **škola** alternativní, inkluzivní, inovativní, **taxonomie** cílů B. S. Blooma, taxonomie úloh D. Tollingerové, **učebnice**, **učební osnovy**, **učební plán**, **učební pomůcka**, **učební úloha**, **učení**, u. autentické, u. bezděčné, u. činnostní, u. intencionální, u. kooperativní, u. mechanické, u. motorické, u. sociální, u. verbální, **učitelovo pojetí výuky**, **učivo**, **vědomost**, **výklad**, **vyučovací metoda**, **vyučování**, v. bilingvní (bilingvální), v. blokové, v. diferencované, v. frontální, v. integrované, v. rozšířené, v. skupinové, v. týmové, **vzdělání**, v. materiální, v. formativní; v. humanitní, v. reálné; v. všeobecné, v. odborné, **vzdělávací program**, **vzdělávání**, v. formální, v. informální, v. neformální, **znalost** deklarativní, kontextová, procedurální, **zpětná vazba**, **zkušenost** (jako pedagogický pojem).

Témata přednášek

- Výchova, vzdělávání, vyučování; pedagogika, didaktika, školní didaktika. Vzdělávání – charakteristika, formy vzdělávání, klasifikace ISCED. Vzdělání - charakteristika, druhy vzdělání.
- Vyučování (výuka) – charakteristika. Učení, druhy učení. Vyučování a učení.
- Vědomosti, druhy, proces osvojování vědomostí a jeho řízení. Dovednosti, druhy dovedností, proces osvojování a jeho řízení. Postoje a kompetence.

- Cíle základního vzdělávání stanovené RVP ZV.
- Obsah vyučování, kritéria pro stanovení obsahu, kurikulum
- Klíčové kompetence stanovené RVP ZV.
- Vzdělávací oblasti stanovené RVP ZV, doplňující vzdělávací obory a průřezová témata stanovené RVP ZV.

- Didaktické principy (zásady). Principy klasické; principy moderní didaktiky.
- Pedagogická komunikace. Verbální a neverbální komunikace.
- Otázka - její funkce, vlastnosti, typy otázek, technika kladení otázek.
- Typy výuky. Metody výuky - charakteristika, celkový přehled. metody slovní - charakteristika, metody názorné a pracovní - charakteristika, rozdělení.

- Hodnocení, klasifikace - cíl, principy, atmosféra, účel. Klasifikace a slovní hodnocení.
- Základní jednotka výuky (vyučovací hodina, struktura, fáze, typy).
- Práce žáků ve skupinách, skupiny homogenní a heterogenní, specifika jejich práce. Diferenciace, individualizace a kooperace ve výuce.
- Učebnice - funkce, druhy, práce s učebnicí učební pomůcky - celkový přehled, funkce, zásady používání.

Literatura

- ŠIMONÍK, O. *Úvod do didaktiky základní školy*. Brno: MSD, 2005. 140 s.
ISBN 80-86633-33-0.
- PRŮCHA, J.; WALTEROVÁ, E.; MAREŠ, J. *Pedagogický slovník*. 4. rozšířené a aktualizované vydání. Praha : Portál 2004. 322 s.
ISBN 80-7178-772-8
- PETTY, G. *Moderní vyučování*. Praha : Portál 2004. 380 s. ISBN 80-7178-978-X.
- KALHOUS, Z.; OBST, O. *Školní didaktika*. Praha: Portál, 2002. 320 s.
ISBN 80-7178-253-X.
- Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání*
dostupné např. <http://www.vup.cz> nebo <http://www.rvp.cz/sekce/51>.
- SKALKOVÁ, J. *Opecná didaktika*. Praha: Institut sociálních vztahů, 1999. 292 s.
ISBN 80-85866-33-1.